

FIȘA DISCIPLINEI
ANUL UNIVERSITAR 2021-2022

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ	Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3 Departamentul	de Teologie Ortodoxă
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Teologie Ortodoxă Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Spiritualitate ortodoxă: Ascetica și Mistica II	2.2 Cod disciplină	OLR2227
2.3 Titularul activităților de curs	(IPS) Prof. Univ. Dr. Ioan (Andrei) Andreicuț		
2.4 Titularul activităților de seminar	(PS) Lect. Univ. Dr. Benedict (Valentin-Cosmin) Vesa		
2.5 Anul de studiu	IV	2.6 Semestrul	7
2.7 Tipul de evaluare	E/C/VP	2.7 Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					16
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					45
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					18
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități					0
3.7 Total ore studiu individual	83				
3.8 Total ore din planul de învățământ	42				
3.9 Total ore pe semestru	125				
3.10 Numărul de credite	5				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	<i>Ecran de proiecție, videoproiector, laptop, flipchart, sistem audio</i>
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	<i>Ecran de proiecție, videoproiector, laptop, flipchart, sistem audio</i>

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Forța de a creiona și impune în spațiul public a unei viziuni sănătoase, dinamice și coerente despre Dumnezeu, lume și mecanismele societății contemporane; ▪ Competența suportului duhovnicesc al oamenilor aflați în criză sufletească sau în derută existențială; <i>counseling</i>-ul spiritual; ▪ Competența de a forma duhovnicește pe membrii diverselor comunități sociale (parohia, școala, centre sociale, și alte tipuri de comunități); ▪ Competența de a-i exersa pe credincioși în slujirea semenilor, în viața de comuniune și în mărturia creștină (slujirea socială).
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Formarea capacităților și a atitudinilor de investigare a realităților spirituale concrete ale lumii de astăzi și contactul cu științele formativ-educative: psihologia, pedagogia, sociologia; ▪ Capacitatea de a dialoga coerent și generos cu științele umane complementare: antropologia teologică și tehnicile de <i>counseling</i>. ▪ Formarea unei atitudini epistemice deschise și curajoase în universul existenței duhovnicești.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Dobândirea unor aptitudini psiho-pastorale și pastorale-duhovnicești în vederea exersării lucrării de formare și orientare a membrilor societății de credință și a societății contemporane, în general, în sensul creșterii calității vieții prin apelul la componenta spirituală, din perspectiva preotului, profesorului de religie și a asistentului social.
7.2 Obiectivele specifice	<p>O1. Identificarea principiilor care stau la baza îndrumării spirituale/însoțirii psiho-pastorale;</p> <p>O2. Familiarizarea cu o literatură specifică;</p> <p>O3. Identificarea unor modele/ metodologii în exersarea competență a îndrumării spirituale/însoțirii psiho-pastorale;</p>

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
8.1.1 Duhovnicul. Generalități	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	

8.1.2 Paternitatea spirituală la Sfinții Părinți și în literatura universală	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
8.1.3 Maestrul spiritual și părintele duhovnicesc. Studiu de caz	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
8.1.4 Calitățile necesare părintelui duhovnicesc. <ul style="list-style-type: none"> • Calitățile sacerdotale • Calitățile morale • Calitățile intelectuale 	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
8.1.5 Datoriile părintelui duhovnicesc Datoria preotului de a primi sarcina de duhovnic; datoria preotului de a se ruga pentru fiii săi duhovnicești; datoria părintelui de a-i iubi pe fiii săi duhovnicești; datoria părintelui de a purta sarcinile ucenicilor.	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
8.1.6 Rolul terapeutic al părintelui duhovnicesc <ul style="list-style-type: none"> • Duhovnicul, doctorul sufletului; • Dezrădăcinarea patimilor și dobândirea virtuților 	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
8.1.7 Ucenicul. Generalități Discipolul și fiul duhovnicesc	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
8.1.8 Datoriile ucenicului Datoria de a-și căuta un părinte duhovnicesc, de a-l asculta; de a-l iubi și de a se ruga pentru el.	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
8.1.9 Chipuri de duhovnici contemporani Părintele Paisie Olaru, Părintele Teofil Părăianu, Părintele Ilie Cleopa.	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
8.1.10 Chipuri de duhovnici contemporani Părintele Rafail Noica, Părintele Arsenie Papcioc.	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
8.1.11 Chipuri de duhovnici în literatura română și universală (I)	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
8.1.12 Chipuri de duhovnici în literatura română și universală (II)	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
8.1.13 Duhovnicul, psihologul și maestrul spiritual în dialog.	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
8.1.14 Paternitate și teologie. Concluzii finale	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
8.2 Seminarii – paternitate și filiație în literatura teologică și universală		
<ul style="list-style-type: none"> • F. Dostoevski, <i>Frații Karamazov</i>, <i>Idiotul</i>; 	Lucrare de seminar, analiză de texte spirituale din literatura ascetică și literatura universală dezbateri.	

<ul style="list-style-type: none"> • Ion Agârbiceanu, <i>Legea trupului, Legea minții, Arhanghelii</i>; 	Lucrare de seminar, analiză de texte spirituale din literatura ascetică și literatura universală dezbateri.	
<ul style="list-style-type: none"> • C.S. Lewis, <i>Sfaturile unui diavol bătrân către unul mai tânăr</i>; 	Lucrare de seminar, analiză de texte spirituale din literatura ascetică și literatura universală dezbateri.	
<ul style="list-style-type: none"> • Nikos Kazantzakis, <i>Hristos răstignit a doua oară</i>; 	Lucrare de seminar, analiză de texte spirituale din literatura ascetică și literatura universală dezbateri.	
<ul style="list-style-type: none"> • Nikos Kazantzakis, <i>Hristos răstignit a doua oară</i>; 	Lucrare de seminar, analiză de texte spirituale din literatura ascetică și literatura universală dezbateri.	
<ul style="list-style-type: none"> • Virgil Gheorghiu, <i>Ora 25, Dumnezeu nu primește decât duminica</i>; 	Lucrare de seminar, analiză de texte spirituale din literatura ascetică și literatura universală dezbateri.	
<ul style="list-style-type: none"> • Panait Istrati, <i>Moș Anghel, Chira Chiralina</i>; 	Lucrare de seminar, analiză de texte spirituale din literatura ascetică și literatura universală dezbateri.	
<ul style="list-style-type: none"> • Gala Galaction, <i>Papucii lui Mahmud, Roxana</i>; 	Lucrare de seminar, analiză de texte spirituale din literatura ascetică și literatura universală dezbateri.	
<ul style="list-style-type: none"> • Patriarhul Nicodim, <i>Un păstor model</i>; • Ieromonahul Tihon, <i>Arhiereul</i>; 	Lucrare de seminar, analiză de texte spirituale din literatura ascetică și literatura universală dezbateri.	
<ul style="list-style-type: none"> • Damian Stănoiu, <i>Ucenicii Sfântului Antonie, Alegere de stareță</i>; 	Lucrare de seminar, analiză de texte spirituale din literatura ascetică și literatura universală dezbateri.	
<ul style="list-style-type: none"> • Stelianos Papadopoulos, <i>Vulturul rănit</i>; • Virgil Gheorghiu, <i>Ioan Gură de Aur – atletul lui Hristos</i>; 	Lucrare de seminar, analiză de texte spirituale din literatura ascetică și literatura universală dezbateri.	
<ul style="list-style-type: none"> • Vasile Voiculescu, Magda Isanos, Zorica Lațcu, Radu Gyr (poezie). 	Lucrare de seminar, analiză de texte spirituale din literatura ascetică și literatura universală dezbateri.	
<ul style="list-style-type: none"> • Lloyd C. Douglas, <i>Cămașa lui Hristos, Marele pescar</i>; 	Lucrare de seminar, analiză de texte spirituale din literatura ascetică și literatura universală dezbateri.	

<ul style="list-style-type: none"> • Hieroteos Vlachos, <i>O noapte în pustia Sfântului Munte</i>;	Lucrare de seminar, analiză de texte spirituale din literatura ascetică și literatura universală dezbateri.	
---	---	--

BIBLIOGRAFIE GENERALĂ

1. Andrei, Episcopul Alba Iuliei, *Spovedanie și comuniune*, Reîntregirea, Alba Iulia, 1998.
2. Idem, *Dinamica despătimirii*, Reîntregirea, Alba Iulia, 2001.
3. Agapie Criteanul, *Mântuirea păcătoșilor*, București, 1939.
4. Alfons Rodriguez, *Calea desăvârșirii creștinești*, vol. IV, Oradea, 1936.
5. Arseniev Nicholas, *Misticism and the Eastern Church*, New York: St. Vladimir Seminary Press, 1979.
6. Fericitul Augustin, *Confessiones*, P.S.B. 64, București, 1985.
7. Bădiliță, Cristian, *Pe viu despre Părinții Bisericii*, Humanitas, București, 2003.
8. Bunge, Gabriel, *Practica rugăciunii personale după Sfinții Părinți sau „Comoara în vase de lut”*, ed. a II-a, trad. și cuvânt înainte diac. Ioan I. Icăjr, Deisis, Sibiu, 2001.
9. Idem *Părintele duhovnicesc și gnoza creștină după avva Evagrie Ponticul*, studii M. O'Laughlin, trad. diac. Ioan I. Icăjr, Deisis, Sibiu, 2000.
10. Cabasila, Nicolae, *Despre viața lui Hristos*, Editura Arhiepiscopiei Bucureștilor, 1989.
11. Crainic, Nichifor, *Sfințenia – împlinirea umanului*, Trinitas, Iași, 1993.
12. Idem, *Nostalgia paradisului*, ediție cu un studiu introductiv de Dumitru Stăniloae, postfață și note de Magda Ursache și Petru Ursache, fișă bibliografică de Alexandru Cojan, Moldova, Iași, 1994.
13. Evdokimov, Paul, *Cunoașterea lui Dumnezeu în tradiția răsăriteană*, trad. pr. V. Răducă, Christiana, București, 1995.
14. Felea, Ilarion, *Religia iubirii*, Arad, 1946.
15. *Filocalia sfințelor nevoițe ale desăvârșirii* (vol. 1-12).
16. Golitzin, Alexander, *Mistagogia – experiența lui Dumnezeu în Ortodoxie*, Deisis, Sibiu, 1998.
17. Sfântul Grigorie de Nyssa, *Viața lui Moise*, PSB 29, București, 1982.
18. Hausherr, Irenée, *Paternitatea și îndrumarea duhovnicească în Răsăritul creștin*, Deisis, Sibiu, 1999.
19. Lossky, Vladimir, *După chipul și asemănarea lui Dumnezeu*, Humanitas, București, 1998.
20. Idem, *Vederea lui Dumnezeu*, Deisis, Sibiu, 1995.
21. Idem, *Teologia mistică a Bisericii de Răsărit*, Anastasia, București, 1992.
22. Mantzaridis, Georgios, *Morala Creștină*, Vol. II, Bizantină, București, 2006.
23. Meyendorff, Jean, *Sfântul Grigorie Palamas și mistica ortodoxă*, Enciclopedică, București, 1995.
24. Mladin, Mitr. Nicolae; Bucevshi, Orest; Pavel, Constantin; Todoran, Izidor, *Teologia morală ortodoxă*, vol. I, EIBMBOR, București, 1979.
25. *Patericul egiptean*, Alba Iulia, 1990.
26. *Patericul Lavrei Pecerska*, Anastasia, București, 1995.
27. *Matericul*, Editura Anastasia, 1995.
28. *Patericul Athonit*, Editura Anastasia, 1995.
29. Špidlik, Tomaš, *Spiritualitatea Răsăritului creștin. I. Manual sistematic*, Deisis, Sibiu, 1997.
30. Idem, *Spiritualitatea Răsăritului creștin. II. Rugăciunea*, Deisis, Sibiu, 1998.
31. Idem, *Spiritualitatea Răsăritului creștin. III. Monahismul*, Deisis, Sibiu, 2000.
32. Idem, *Spiritualitatea Răsăritului creștin. IV. Omul și destinul său în filosofia religioasă rusă*, Deisis, Sibiu, 2002.
33. Idem, *Marii mistici ruși*, ed. Episcopiei Dunării de Jos, Galați, 1997.
34. Idem, *Izvoarele luminii. Tratat de spiritualitate*, ed. a II-a, Ars Longa, Iași, 2001.
35. Stăniloae, Dumitru, *Chipul nemuritor al lui Dumnezeu*, vol. I-II, Cristal, București, 1995.
36. Idem, *Ascetica și mistica*, Casa Cărții de Știință, Cluj, 1993.
37. Idem, *Iisus Hristos sau restaurarea omului*, Omniscop, Craiova, 1993.
38. Idem, *Rugăciunea lui Iisus și experiența Duhului Sfânt*, Deisis, Sibiu, 1995.
39. Idem, *Spiritualitatea ortodoxă. Ascetica și mistica*, EIBMBOR, București, 1992.
40. Idem, *Iisus Hristos, Lumina lumii și îndumnezeirea omului*, Anastasia, 1993.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Analiza textelor spirituale are în vedere identificarea posibilelor „fracturi” dintre real și ideal și identificarea urgențelor pastorale;
- Centrul Eparhial angajator își face constant cunoscute exigențele, prin intermediul și grație cooptării cadrelor didactice la examenele pentru ocuparea posturilor vacante de „parohi”;

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Exprimarea cursivă, coerentă, fluidă, elegantă, rafinată;	(O.) Examinare orală	20%
	Scrierea corectă, fără greșeli gramaticale, lizibilă;	(S.) Examinare scrisă	46%
10.5 Seminar/laborator	Inteligență în interpretarea textelor spirituale;	(P.) Practică: lectură texte; referate;	15%
	Virtuozitate și maiestruitate în gândire, vehicularea cu lejeritate a termenilor tehnici;	Conversația, expunerea orală, examen scris;	18%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea teoretică a jumătate din materialul predat și analizat la cursuri și seminarii asigură studentului nota de promovare. • Prezență la cursuri și seminarii – 50%.			

Data completării

30.04.2021

Semnătura titularului de curs

f. Andrei

Semnătura titularului de seminar

+ Benedict Bostheleanu

Data avizării în departament

.....

Semnătura directorului de departament

G. Ioane